

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V KADENCJA**

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2002 r.

Druk nr 97

**KOMISJA
EMIGRACJI I POLAKÓW ZA GRANICĄ
KOMISJA
SPRAW ZAGRANICZNYCH I INTEGRACJI
EUROPEJSKIEJ**

**Pan
Longin PASTUSIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Emigracji i Polaków za Granicą oraz Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej wnoszą projekt uchwały w dwusetną rocznicę urodzin Ignacego Domeyki.

Jednocześnie informuję, że w dalszych pracach nad tym projektem uchwały komisje reprezentować będzie senator Bernard Drzęzła.

W załączeniu przekazuję projekt uchwały.

Przewodniczący Komisji
Emigracji i Polaków za Granicą
(-) Tadeusz Rzemekowski

Przewodnicząca Komisji
Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej
(-) Genowefa Grabowska

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w dwusetną rocznicę urodzin Ignacego Domeyki.

W dwusetną rocznicę urodzin Senat Rzeczypospolitej Polskiej wyraża najwyższy szacunek i cześć dla Ignacego Domeyki, wybitnego Polaka i Patrioty, uznawanego w kraju i na świecie uczonego, szlachetnego człowieka.

Niech pamięć o Jego osiągnięciach naukowych i zasługach, w szczególności dla Kraju i Chile, miejsca stałego osiedlenia na wychodźstwie, trwa i będzie wzorem dla przyszłych pokoleń.

UZASADNIENIE

Ignacy Domeyko urodził się 3 lipca 1802 roku w Niedźwiadce koło Mira (w okolicach Nowogródka). W okresie studiów na Uniwersytecie Wileńskim związał się z Towarzystwem Filomatów. Tam zaprzyjaźnił się z Adamem Mickiewiczem. W 1831 roku brał czynny udział w powstaniu listopadowym, po upadku którego zmuszony został do opuszczenia kraju. Przez Prusy dostał się do Francji, gdzie studiował na Sorbonie, w College de France i w paryskiej École des Mines. Po studiach na krótko podejmuje pracę w Alzacji, po czym emigruje do Chile, gdzie obejmuje stanowisko wykładowcy chemii, fizyki, mineralogii i metalurgii w szkole górniczej w Coquimbo. Tam w uznaniu dla jego wiedzy i charakteru wkrótce został mianowany sędzią górniczym.

W 1846 roku Ignacy Domeyko przeniósł się do stolicy państwa, Santiago de Chile, gdzie w miejscowym uniwersytecie objął stanowisko wykładowcy chemii, fizyki i mineralogii. Równolegle z pracą dydaktyczną podjął się opracowywania podręczników, szeroko opisując w czasopismach naukowych nowo odkryte minerały. Za zasługi wkrótce zostaje mianowany rektorem uczelni.

Ignacy Domeyko w dużym stopniu przyczynił się do rozwoju Chile pod względem kulturalnym i przemysłowym. Opracował pierwszą mapę geologiczną tego kraju. Założył chilijską sieć meteorologiczną i muzeum etnograficzne. Był członkiem honorowym wielu towarzystw naukowych a od 1875 roku – członkiem Polskiej Akademii Umiejętności. Chile trwale upamiętniło imię polskiego uczonego, nadając pasmu gór andyjskich nazwę Cordillera Domeyko a jednemu z miast chilijskich, miano Domeyko. W podręcznikach mineralogii widnieje zaś minerał o nazwie domeykit. Nazwisko uczonego upamiętniono także w wielu nazwach paleontologicznych, botanicznych i zoologicznych.

Godzi się pamiętać, że Ignacy Domeyko przez cały czas pobytu w Chile utrzymywał ściśle związki z rodakami na emigracji i w kraju, a żyjący w Chile potomkowie uczonego do dzisiaj utrzymują związki z Polską i podkreślają swe polskie pochodzenie.

Ignacy Domeyko zmarł 23 stycznia 1889 roku w Santiago de Chile, pozostawiając po sobie bogaty dorobek naukowy w wielu dziedzinach. Paradoksalnie imię uczonego pozostaje bardziej znane za granicą niż w Polsce, stąd cenna inicjatywa obchodów rocznicy Jego urodzin, którym patronować będą Prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej i Chile. Uroczyste sesje naukowe, wydanie okolicznościowych znaczków pocztowych a także wmurowanie płyty pamiątkowej w Domu Ignacego Domeyki w Santiago – to tylko niektóre pozycje programowe wzniosłych uroczystości.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej przyjmuje uchwałę najwyższego uznania dla życia i uniwersalnych wartości dorobku naukowego Ignacego Domeyki. Osoba uczonego zasługuje na należne miejsce w panteonie wybitnych Polaków a rocznica Jego urodzin na szczególną cześć i pamięć.

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
